

Україна

Міністерство освіти і науки України
Національний науково-дослідний
Інститут українознавства та всесвітньої історії
Кафедра українознавства Інституту Східної Європи

Віктор Ідзьо

**Українське міське політичне, торгово-економічне
та культурно-релігійне життя у IX-XIV століттях
на прикладі стародавнього українського міста Любачева**

Львів, «Видавництво Інституту Східної Європи», 2019р.

**Друкується за рішенням Кафедри українознавства
Інститут Східної Європи
протокол № 1, від 4 січня 2019р.**

Наукова праця доктора історичних наук, професора, академіка Академії Наук Вищої Школи України, академіка Міжнародної Академії Наук Євразії, провідного наукового співробітника Національного науково - дослідного Інституту українознавства МОН України, директора Інституту Східної Європи, завідувача Кафедри українознавства Віктора Ідзя “Українське міське політичне, торгово-економічне та культурно-релігійне життя у IX-XIV століттях на прикладі стародавнього українського міста Любачева” присвячена 59 - ти літтю з дня народження автора(1960 - 2019pp.) та 40-літтю науково-педагогічної діяльності автора(1979-2019pp.).

Праця “Українське міське політичне, торгово-економічне та культурно-релігійне життя у IX-XIV століттях на прикладі стародавнього українського міста Любачева” з’ясовує проблему заснування та розвитку міста Любачева у IX - XIV століттях та його ролі в зародженні та становленні української християнської релігійної культури в басейні ріки Любачівка.

На великому фактичному матеріалі, аналізується і відтворюється історія стародавнього Любачева в контексті зародження та становлення української християнської релігійної культури.

Проаналізовані письмові, археологічні джерела, архівні документи, праці вчених, науковий матеріал, що почерпнутий в архівах та бібліотеках Росії, України, Польщі можуть послугувати джерельною базою у вивченні становлення міст і поселень, та розвитку релігійної християнської культури на території та України, Росії, Польщі та інших європейських країн.

Рецензенти:

Грабовецький В. – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, академік Академії Наук Вищої Школи України.

Дашкевич Я. – доктор історичних наук, професор, керівник Львівського відділення Інституту Археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАНУ, завідувач кафедри сходознавства Львівського національного університету ім. І. Франка.

Калакура Я. - доктор історичних наук, професор Київського національного університету, академік Академії Наук Вищої Школи України.

Кононенко П. - доктор філологічних наук, професор, Академік АНВШ, академік УАПН, академік МСАН, директор науково - дослідного Інституту Українознавства Міністерства освіти і науки України.

Кононенко Т. - доктор філософських наук, професор, заступник директора науково - дослідного Інституту Українознавства Міністерства освіти і науки України.

М.Недюха - доктор філософських наук, професор, академік Академії Наук Вищої Школи України, завідувач сектору методології Інституту Законодавства Верховної Ради України.

ва освіти і науки України.

Пришляк М. - доктор філософських наук, професор Римського університету.

Зміст

Українське міське політичне, торгово-економічне та культурно-релігійне життя у IX-XIV століттях на прикладі стародавнього українського міста Любачева.....	4
Село Радруж - культурно-християнських центрів Любачівської землі.....	12
Святкування Кафедрою українознавства Інституту Східної Європи 800 - ліття міста Любачева в церкві святого Миколая Перемишльсько-Варшавської митрополії УГКЦ.....	15
Міжнародна наукова конференція «Роль міста Любачева та Любачівської землі в історії та культурі України. 800-ліття з часу першої письмової згадки про місто Любачів присвячується (1214-2014рр.)»... ..	18
Список використаних джерел та літератури.....	21

Українське міське політичне, торгово-економічне та культурно-релігійне життя у IX-XIV століттях на прикладі стародавнього українського міста Любачева.

Одним із найдавніших міст Українського Надсяння є місто Любачів, що розташоване над річкою Любачівкою [8,с.46-54; с.238-245].

Першу коротку письмову згадку про місто Любачів в літописах за твердженнями дослідника міст давньої Руси-України М.Тіхомірова маємо під 1214 роком [4,с.489; стб.729-731; с.108; с.108; с.115-120; с.143-157; с.33-42].

Сьогодні наукові дослідження польських вчених, які виявили культурний шар міста Любачева IX та діючу у місті Любачеві вже в IX столітті християнську культову споруду, церкву, очевидно святого Миколая, яка з священством, очолювали українську релігійну організацію, дає право наголошувати, що місто Любачів уже в IX столітті займало ключове місце в політичній, торгово-економічній та культурно-релігійній системі, як наголошував Руський літописець – “Червенських городів” [8,с.46-54; с.238-245; 4,с.489; стб.729-731; с.108; с.108; с.115-120; с.143-157; с.33-42].

Однак, в Руському літописі, місто Любачі зафіксовано тільки в XIII столітті. Власне в цей час маємо факт датування міста Любачева, в Руському літописі, під 1214 роком, коли внаслідок Спішської угоди між Угорським королівством і Краківським великим князівством, ключові міста Надсяння: Перемишль і Любачів відійшов до Краківського великого князівства [3,с.49-50; с.130-142; 4, с.489; стб.729-731; с.108; с.108; с.115-120; с.143-157; с.33-42].

Аналіз всієї сукупності джерел дає сьогодні можливість зробити реконструкцію подій, які проходили у 1214 році в час першої згадки про місто Любачів, коли при особистій зустрічі угорського короля Андрія II і краківського князя Лешка, у місті Спіші у 1214 році, був укладений договір з багатьма пунктами і умовами [4,с.489; стб.729-731; с.108; с.108; с.115-120; с.143-157; с.33-42].

Ось головні із них: Трьох річну польську княжну Соломею було обвінчано з шести річним угорським королевичем Коломаном. Внаслідок цього шлюбу, який був благословлений папою римським Іннокентієм III Угорським королівством та Краківським великим князівством сторювалось, Галицьке королівство, на чолі якого ставала угорсько-польська династія [7,с.2-53; с.223-224; № 336; р.467].

План включення Галицького королівства в західно-європейський світ зайшов так далеко, що угорський король Андрій II, який був тісно зв'язаний з папським престолом звернувся до папи римського Іннокентія III з проханням доручити угорському архієпископу “помазати угорського принца Коломана на короля Галичини [4,с.489; стб.729-731; с.108; с.108; с.115-120; с.143-157; с.33-42]”.

За це папі римському Іннокентію III було обіцяно включення Галицького королівства у лоно Союзу Католицьких держав і запровадження Унії Галицької Церкви з Римською. Папа римський Іннокентій III погодився і через певний час у зимі, на Різдво Христове 1215 року, угорський принц Коломан був коронований на короля Галичини [2,с.229-263; с.97-126; с.4-41].

Як компенсацію за допомогу в утворенні Галицького королівства, союзник і родич, згідно з угодою в місті Спіші, краківський князь Лешко, отримав західну Галичину з її стародавнім центрами у Посянні: Перемишлем і Любачевим [1,с.30-31].

Однак, укладений союзний договір у місті Спіші виявився нетривким, і бувші союзники, що так ретельно розробили план розподілу Галичини, скоро стали найлютішими ворогами. У тому ж році угорський король Андрій II, за намовою найзначніших галицьких бояр повважав, що його син, уже король Галичини Коломан I повинен володіти усією Галичиною і відібрав у польського князя Західну Галичину з її ключовими центрами в Посянні, Перемишлем і Любачевим [6,р.84-85].

Як наголошують угорські джерела: “в містах Перемишлі і Любачеві знову замайорів “Штандарт з великою Чорною Галкою в золотій короні” – державний стяг галицького короля Коломана I, оскільки останньому вдалося одним ударом відібрати у поляків все Посяння” [7,с.2-53; с.223-224; №336; р.467]. З цього питання галицький літописець зазначав: “що Андрій II забажав володіти усією Галичиною, для сина галицького короля” [4,с.489; стб.729-731; с.108; с.108; с.115-120; с.143-157; с.33-42], а це значить, що Спішський договір 1214 року виявився нетривкий, у цьому ж році після утвердження і офіційної коронації угорського принца Коломана на короля Галичини, галицький король Коломан I повважав, що він особисто ніяких угод з поляками щодо Перемишля і Любачева не укладав і як законно помазаний папою римським Іннокентієм III, суверенний володар, галицький король Коломан I, повинен володіти всіма етнічними землями Галицького королівства, тому і відібрав західну частину своєї держави: Перемишль і Любачів, у польського союзника, тестя, краківського князя Лешка [7,с.2-53; с. 223-224; № 336; р.467].

До війни не дійшло, бо злучені і поставлені під штандарт галицького короля Коломана I з чорною галкою в золотій короні, угорська і галицька рицарські армії, були сильніші і князь Лешко краківський змушений був змиритися з втратою Перемишля і Любачева [2, с.229-263; с.97-126; с.4-41].

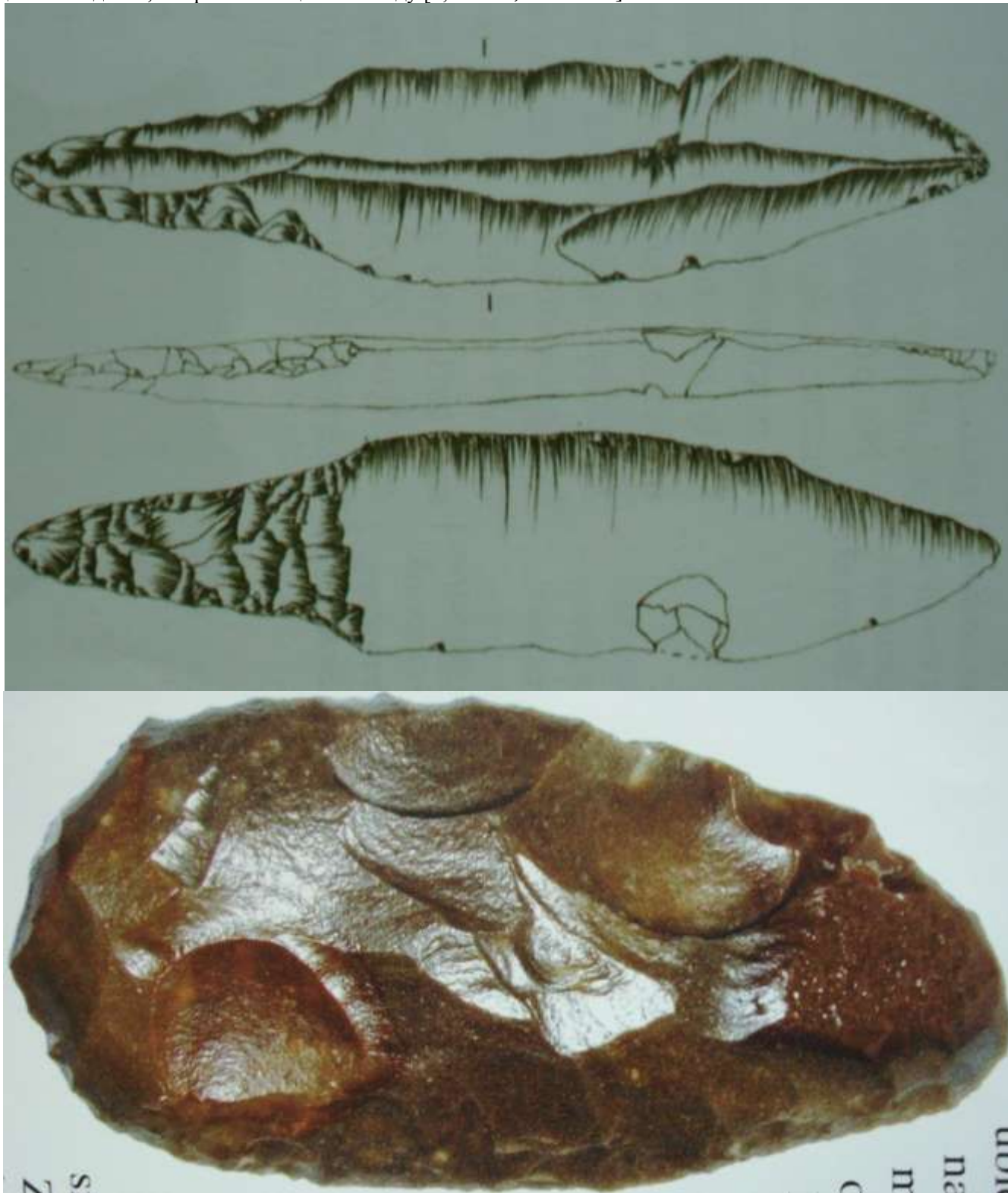

Мал. І. Об'єднувач міст Перемишля і Любачева з політичною інфраструктурою Галицького королівства, король Коломан І (1215-1221рр.)

Отже, як бачимо у перший рік правління галицького короля Коломана І була досягнута велика політична перемога, Галичина знову стала єдиною у етнічному, політичному розумінні, а накинута на неї роз'єднуюча Спішська угода скасована і місто Перемишль і Любачів знову влилися в стародавню етнічну, політичну,

торгово-економічну, та культурно-релігійну інфраструктуру, з 1215 року, Галицького королівства [2,с.229-263; с.97-126; с.4-41; 7, s.2-53; s. 223-224; № 336; p.467]. Привертає увагу у літописному повідомленні те, що громади Перемишля і Любачева, ставляться на окремі політичні, торгово-економічні та культурно-релігійні шаблі. Власне з цього джерела є зрозуміло, що давньоукраїнські міста Перемишль та Любачів у Посянні є ключовими стародавніми регіонально-територіальними одиницями, незалежними, як виразився про них київський літописець Нестор “Червенськими градами”. Це може говорити, що місто Любачів з стародавніх часів, очевидно як і Перемишль теж був потужним торгово-економічним та культурно-релігійним центром українського Посяння [2,с.229-263; с.97-126; с.4-41].

Сучасні дослідження польських археологів в місті Любачеві дають право зробити реконструкцію історичного розвитку міста Любачева, за якою, люди на території Любачева та в басейні ріки Любачівки проживали з найдавніших давен, з первісно-общинного ладу [8,s.46-54; с.238-245].

Мал 2. Предмети праці людей первісно-общинного ладу знайдені на території Любачева та в басейні ріки Любачівка (Любачівський музей).

Починаючи з IV-III тисячоліття до нашої ери в околицях міста Любачева та в басейні ріки Любачівки зафіксовані “культура кулястих амфор” та “культура шнуркової кераміки” [8,s.48-49; с.238-245].

Мал. 3. Зразки кераміки культури кулястих амфор та культура шнуркової кераміки з IV- III тисячоліття до нашої ери з околиць міста Любачева (Любачівський музей).

В подальшому на території Любачівщини віднайдені старожитності кельтської (V століття до н. е. - I ст. н. е.) та римської (I-IV ст. н. е.) цивілізацій [8, s.50-51; с.238-245].

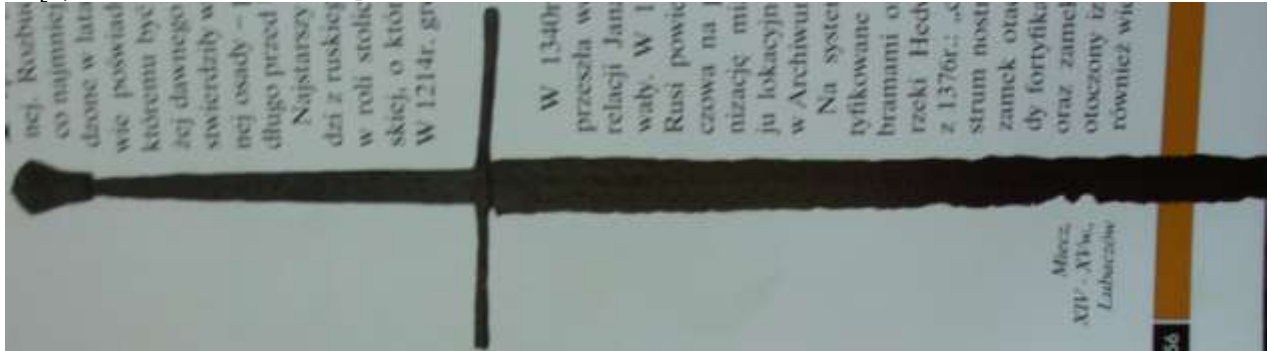
Мал. 4. Римські зразки зброї та римські грошова одиниця імператора Теодоріка II (біля 443-450рр.) знайдені на території Любачева та басейні ріки Любачівка (Любачівський музей).

Сучасні польські вчені наголошують, що ці культури з Посяння, зокрема з Любачівського краю та басейну ріки Любачівки, мають своє культурно-етнічне та археологічне продовження та ідентичність, як і аналогічність є з тотожними археологічними культурами в басейнах рік Дністер, Прут, Серет.

Мал. 5. Слов'янський посуд IV-V століть Пражської археологічної культури знайдений на території Любачева (Любачівський музей).

На торгово-економічні та етнічні взаємовідносини і контакти людей басейнів рік Сяну, Любачівки з населенням з басейнів рік Дністер, Прут, Серет, наголошують і українські, словацькі та чеські вчені XIX-XXI століть, що дає право наголошувати, що з кельтської та римської епох, Посяння і Подністров'я функціонували в одній етнічній, політичній, торгово-економічній, та культурно-релігійній інфраструктурі. Знайдена в басейні ріки Любачівка спільна торгово-ремісничка кераміка, велика кількість римських монет епохи імператорів: Антонія Пріса, Коммода, Костянтина I Великого, Теодоріка II, а з II-III століття на території Любавчівщини зафіксована (черняхівська-готська культура) з її ранньо-християнською символікою "готськими хрестами", яка є тотожна з археологічною черняхівською культурою басену Дністра, що яскраво засвідчує одноетнічність населення Сяно-Дністровського басейнів [8,s.46-54; с.238-245]. З IV-V століть на території Посяння, зокрема басейну ріки Любачівка, чітко зафіксоване домінування слов'янської, Празької археологічної культури, яка є аналогічною з віднайденою такої слов'янської культури на території Чехії, Словачії, Посяння, Подністров'я, Попруття та Молдавії [8,s.50; s.52-53; с.238-245].

Мал. 6. Стародавній меч знайдений на території міста Любачева (Любачівський музей).

За археологічними дослідженнями сучасних польських вчених, VIII-IX століттями датується зародженням і становленням самого міста Любачева, його торгово-економічної та культурно-релігійної (християнської) організації [8,s.52-54; с.238-245].

За дослідженням християнсько-релігійним комплексом, польські вчені прийшли до висновку, що місто Любачів уже функціонувало в кінці IX на початку X століття, а отже його зародження і становлення проходило під впливом Велико-Моравської держави, на політичну, економічну та культурно-релігійну інфраструктуру якої орієнтувалася складова Великої Хорватії, Любачівська земля, яка теж, очевидно, як і саме місто Любчів, була сформована в кінці VIII – на початку IX століттях нашої ери [8,s.52-54; с.238-245].

Мал. 7. Стародавня церква кінця IX століття в місті Любачеві.

Мал. 8. Міська забудова Любачева IX-XI століть.

На підставі археологічних досліджень, на основі вивчення стародавньої забудови міста Любачева, сучасні польські вчені зробили висновок, що місто Любачів постало в кінці IX – середині X століть, і активно розвивало свої торгово-економічні та культурно-релігійні інститути в XI та XII століттях [8,s.52-54;].

В 1214 році, коли про Любачів розповідає Руський літопис, місто уже було великим політичним, торгово-ремісничим та культурно-релігійним центром Посяння, обласного значення, який відіграв велику роль в інфраструктурі відомих з Руського літопису “Червенських міст”, не тільки в басейні рік Любачівка, Сяну, але й Подністров’я, зокрема, як засвідчив Руський літопис під 1214 роком, і в політичній інфраструктурі, столиці Галицького королівства, міста Галича, долю якого з проблеми злучення в одну галицьку політичну інфраструктуру вирішувалась галицьким королем Коломаном I [2,c.229-263;c.97-126; c.4-41].

Мал. 9.Любачівський замок XIII століття. (Реконструкція польських вчених).

Сьогодні в XXI столітті збережені зразки церковної культури міста Любачева, IX-XIV століть, яскраво підтверджують нам його стародавню культурно-християнську велич, яка потребує подальшого наукового дослідження...[8,s.46-54; c.238-245]. Слід наголосити, що нинішній священник Любачівської церковної організації, яка концентрується навколо церкви Святого Миколая, о. І.Тарапацький вважає, що хоча точної дата заснування любачівської церкви немає, однак вона точно існувала до 1330 року, тобто в XIII столітті, в епоху коли папа римський Іннокентій IV вінував великого князя Руси-України Данила Романовича галицького на короля Руси, а останній утвердив нову столицю всієї Руси-України неподалік Любачева, в місті Дорогичині... [5,c.18-20]. Аналіз археологічних джерел від Закарпаття через Карпати до ріки Сану, зокрема на території міста Любачів, дають право наголошувати, що центри Великої чи Білої Хорватії, Перемишль і Любачів, уже в IX століття були християнізовані місіонерами з Великої Моравії [2,c.229-263; c.97-126: c.4-41; 7, s.2-53; s.223-224; № 336; p.467]. Згідно свідчень документів імператора Генріха IV в якому він підтверджує папський документ 973 року, стає ясно, що Перемишльська земля знаходилася під впливом Празької єпископії. Її релігійні центри знаходились по поселення, що були розміщені по ріках: Сян, Любачівка, Бистриця, Лімниця, Прут, Дністер і по прилягаючих до нього териріях від міст Перемишля, Любачева до Галича [41, c.127].

Така сукупність напрацьованого матеріалу, хоча не повно, однак проливає світло на питання візантійського, чехо-моравського християнського впливу на релігію, літературу та культуру Любачівської землі стародавньої Української держави X-XIV століть, яка потребує подальшого наукового дослідження [2,c.229-263; c.97-126: c.4-41; 7,s.2-53; s. 223-224; № 336; p.46; 8,s.46-54].

Сьогодні в XXI столітті збережені зразки церковної культури міста Любачева, XVI-XIX століть, яскраво підтверджують нам його стародавню культурно-християнську велич, яка потребує подальшого наукового дослідження... [8,s.46-54].

10.Зразки церковної культури міста Любачева XVI-XIX століть (Любачівський музей).

У висновок наукового дослідження наголосимо, що нинішній священник Любачівської церковної організації, яка концентрується навколо церкви Святого Миколая, о. І. Тарапакський вважає, що хоча точної дата заснування любачівської церкви немає, однак вона точно існувала до 1330 року, тобто в XIII столітті, в епоху коли Папа Римський Інокентій IV вів у великого князя Данила на короля, а останній утвердив нову столицю в Русі-Україні неподалік Любачева, в місті Дорогичині... [5,с.18-20].

Село Радруж - культурно-християнський центр Любачівської землі.

Слід також наголосити, що одним із найстародавніших культурно-християнських центрів Любачівської землі є село Радруж. Вибіркові пошуково-археологічні дослідження на радружських полях в околицях стародавньої Радружської церкви-ротонди та радружських цвинтарів, навколо церкви святої Параскеви, що з давнім іконостасом та іконою святого Миколая, проводились автором цього дослідження в 2002-2019 роках [8,с.49-53; с.245-250]. Зібрані уламки слов'яно-хорватської кераміки(VIII-X ст. н. е.) та давньоруської кераміки XI-XIV століть дають право стверджувати, що село Радруж було культурно-християнським центром-супутником стародавнього міста Любачева [8,с.49-53; с.245-250].

Проведені також пошуково-археологічні дослідження і в басейні річки Радружівка, дають право віднести час активного функціонування села, до епохи Велико-Моравської держави IX-X століть так і Русі-України X-XIV століть, а отже вважати, що село Радруж є давнім культурно-релігійним центром-супутником міста Любачева [8,с.49-53; с.245-250]. Аналіз сукупності джерел дає право наголошувати, що Радружський християнський центр був в ареалі міста Любачева у X-XIV століттях, оскільки виявлена польськими вченими давня Любачівська церква, про що наголошувалось вище, точно датується IX століттям...[8,с.49-53; с.245-250].

Привертає велику увагу і свідоме національно-освітнє, громадсько-національне та культурно-християнське життя української громади села Радружв XIX-XIX столітті до злощасної «Акції Вісла», що відбулась в 1947 році, про засвідчують нище подані фото-документи.

Мал. 10. Стародавня Радружська церква з дзвіницею.

Вигляд з прилягаючого цвинтаря.

Мал. 11. Стародавні хрести та плити з давніми написами біля Радружської церкви.

Святкування Кафедрою українознавства Інституту Східної Європи 800 - ліття міста Любачева в церкві святого Миколая Перемишльсько-Варшавської митрополії Української Греко-Католицької Церкви.

24 серпня 2014 року в рамках святкування дня незалежності України в Польщі, в церкві святого Миколая в місті Любачеві, відбулась Міжнародна наукова конференція присвячена 800 літтю з часу першої письмової про місто Любачів, яка датується 1214 роком [6,с.298-300; с.298-300; 7,с.239-249].

Організаторами Міжнародної наукової конференції є голова УГКЦ в місті Любачеві о. Іван Тарапацький та завідувач Кафедрою Українознавства, директор Інституту Східної Європи, доктор історичних наук, професор, академік Академії Наук Вищої Школи України Віктор Ідзьо.

Фото І. Організатори наукової конференції о. УГКЦ Іван Тарапацький, завідувач Кафедри Українознавства, директор Інституту Східної Європи, доктор історичних наук, професор, академік Академії Наук Вищої Школи України Віктор Ідзьо.

У Міжнародній науковій конференції взяли участь вчені з Польщі, України, Товариство «Любачівщина», на чолі з головою Б. Парадовським, Члени Національної Співки Кобзарів України, тріо бандуристів «Червона Калина», на чолі з Я. Шуст-Назарук, історики з Львова, українська громада міста Любачева, громада УГКЦ міста Любачева. Слід наголосити, що ключовими з означеної Міжнародної наукової конференції, наукової проблеми, були дві доповіді: о. І. Татаракський «Коротка історія церкви в місті Любачеві» та наукова доповідь доктора історичних наук, професор, академік АНВШ України В. Ідзьо «Історія та християнська культура міста Любачева».

Фото 2. Виступ о. І. Татаракського. Коротка історія церкви в місті Любачеві.

Фото 3. Виступ академіка Віктора Ідзьо «Історія та християнська культура міста Любачева».

Аналіз джерел дає право наголошувати, що м. Любачів було кристалізовано, як про то наголошує місцева легенда: «легендарним дааньоукраїнським лицарем Любчем в VIII-IX століттях» пам'ятник якому нещодавно з нагоди 800 - ліття першої письмової згадки в Руському літописі XIII ст/ встановлено в центрі м. Любачева.

Фото 4. Легендарний давньоукраїнський лицар Любач – засновник міста Любачева. Пам'ятник відкрито з нагоди 800-ліття міста Любачева. Фото 5. Учасники наукової конференції в місті Любачеві 24.08.2014р.

Міжнародна наукова конференція «Роль міста Любачева та Любачівської землі в історії та культурі України. 800-літтю з часу першої письмової згадки про місто Любачів присвячується (1214-2014рр.)».

29 листопада 2014 року з 11 години у приміщенні Львівської обласної універсальної наукової бібліотеки (проспект Т.Г. Шевченка, будинок 13), Кафедра українознавства Інституту Східної Європи спільно з Товариством «Любачівщина» та Львівською універсальною обласною науковою бібліотекою, під головуванням організатора, завідувача Кафедрою українознавства, директора Інституту Східної Європи доктора історичних наук, професора, академіка Академії Наук Вищої Школи України Віктора Ідзя, провели V Міжнародну наукову конференцію «Роль міста Любачева та Любачівської землі в історії та культурі України. 800-літтю з часу першої письмової згадки про місто Любачів присвячується(1214-2014рр.)».

У конференції взяли участь вчені з України: Львів, Київ, Польщі: Перемишль, Вроцлав, Любачів, Ярослав, Щецін, Гребенне, заслужена капела бандуристів «Червона Калина», яка привітала учасників та гостей конференції любачівськими піснями під супровід бандур.

Учасників та гостей привітав ректор Університету «Львівський Ставропігон» доктор філософії, професор Ярослав Кміт, який відзначивши нагородою «Орденм Короля Данила» за монографію «Українська держава в IX-XIV століття» яка присвячена 800 - літтю заснування міста Любачева, організатора наукової конференції, доктора, академіка Віктора Ідзя, побажав президії: голові Товариства «Любачівщина» Б. Парадовському, завідувачу Кафедри українознавства доктору історичних наук, професору, академіку В. Ідзю, о. УГКЦ І. Тарапачкому з Любачева, як і всім учасникам міжнародної наукової конференції, успішної праці...

Слід наголосити, що благословив і привітав наукову конференцію, а також виступив з прекрасною науковою доповіддю «Коротка історія церкви в місті Любачеві» парох Української Греко-Католицької Церкви з міста Любачева, о. Іван Тарапацький. На конференції з науковими доповідями виступили:

1. Артюх Вадим. Археологічні старожитності Любачівщини. (Львів. Україна).
2. Ідзьо Віктор. Історія та християнська культура міста Любачева. (Івано-Франківськ. Україна).
3. Козій Нестор. Вісник Товариства «Любачівщина» як джерело знань про Любачівську землю. (Львів. Україна).
4. Назаревич Андрій. Юліан Головінський - визначний представник Любачівщини в когорті діячів національного відродження України 20-30-х років XX століття. (Львів. Україна).
5. Парадовський Богдан. Товариство «Любачівщина» його культурна та громадська діяльність. (Львів. Україна).
6. Процюк Віталій. Українці Закерзоння. До 70-ти ліття депортації. (Львів. Україна).
7. Сварник Іван. Любачів у давніх документах ЦДІА України у Львові. (Львів. Україна).
8. Судин Юрій. Виселення українців з Любачівщини. (Львів. Україна).
9. о. Тарапацький Іван. Коротка історія церкви в місті Любачеві. (Любачів. Польща).
10. Хитрук Василь. Духовність Любачівського Краю. (Київ. Україна).
11. Хоронжук Катерина. Перемишська земля: географічне положення, склад населення та українсько-польські відносини до закінчення I світової війни. (Вроцлав. Польща).
11. Чіх Володимир. До 450-річчя Дев'ятира. (Львів. Україна).
12. Колосівський Степан. Любачівці в Щецинському Краю (Щецин. Польща).

Наукову конференцію привітали: Голова Перемишльського відділу ОУП - Марія Туцька, член правління Щецинського ОУП - Степан Колосівський, від української громади Вроцлава, а також від українських громадських діячів з Перемишля Михайла та Катерини Козаків - докторант Вроцлавського університету Катерина Хоронжук, від української громади села Гребенне громадський діяч - Богдан Божик від Товариства Любачівщина - Богдан Парадовський, від Львівської міської ради Львова - Олег Фецяк, від Історико-Краєзнавчого Товариства «Літопис» - Роман Мелих.

На Міжнародній науковій конференції обговорено ряд актуальних питань, зокрема про: 1. Роль міста Любачева та Любачівської землі в історії та культурі України в контексті дослідження кристалізації Надсяння. 2. Зародження та

становлення християнства на території Любачівщини в III-XIII століттях, Любачівщина, як складова Української держави в X-XIV століттях. 3. Роль Товариства Любачівщина в історії та релігійній культурі сучасного Любачівського Краю та в історії та культурі України та інші. На конференції відбудуться презентація Вісника Товариства «Любачівщина» та монографії доктора історичних наук, професора, академіка Акажемії Наук Вищої Школи України Віктора Ідзьо: «Зародження та становлення християнства на території Подністров'я та Посяння в III-XIII століттях». - Івано-Франківськ «Сімик», 2014р. - 268с.».

Міжнародна наукова конференція «Роль міста Любачева та Любачівської землі в історії та культурі України. 800-літтю з часу першої письмової згадки про місто Любачів присвячується(1214-2014рр.)» завершилась прийняттям учасників та гостей, відзначенням 800-ліття з часу першої письмової згадки про місто Любачів...

Список використаних джерел та літератури:

1. Грушевський М.С. Історія України-Руси. – К., 1993. – Т. III.
2. Ідзьо Віктор. Перша унія Галицької і Римської церкви в Галичині в 1214-1230 роках. В кн.: Релігійна культура Європи та зародження, становлення і розвиток християнства на території України. – Львів “Ліга - Прес”, 2007.
- Ідзьо Віктор. Віктор Ідзьо. Галицький король Коломан I та процеси першої політико – релігійної унії в Галичині в першій чверті XIII століття. – Прикарпатський Вісник Наукового Товариства ім. Т.Шевченка “Думка”. – Івано-Франківськ, 2008. – №3.
- Ідзьо Віктор. Галицький король Коломан I та процеси першої політико-релігійної унії в Галичині в першій чверті XIII століття. – Львів “Сполом”, 2009.
- Ідзьо Віктор. Стародавній Любачів: історія, релігійна культура. Вісник Любачівщини. – Львів, 2014. - №21.
3. Котляр М. Ф. Данило Галицький. – К., 1979.
- Ідзьо В.С. Утворення Галицького королівства. Галицький король Коломан I та процеси першої політико-релігійної унії в Галичині в першій чверті XIII століття. Науковий Вісник Українського Історичного Клубу. – М., 2004. – Т.IX.
4. Летопись по Ипатьевскому списку. – Спб., 1871.
Полное собрание русских летописей (далее ПСРЛ). – М., 1962. – Т. II.
- Ідзьо Віктор. Українська держава в IX-XIII століттях. – Львів “Сполом”, 2004.
- Ідзьо Віктор. Українська держава в IX-XIII століттях. – Вид.2. – Львів “Сполом”, 2010.
- Ідзьо В.С. Міста і міське життя в стародавній Україні-Русі в IX-XIII століттях. Науковий Вісник Українського Історичного Клубу. – М., 2003. – Т.VII.
- Історія України. – Львів “ПП. Бодлак”, 2003.
- Тихомиров М.Н. Древнерусские города. – М., 1956
5. о.Тарапакський І. Коротка історія церкви в Любачеві. Вісник Любачівщини. – Львів, 2003. – №9.
6. Huillard Breholles. Examen de chartes de l'Eglise Romaine, conte nues dans les ronleaux de Cluny. – Paris, 1865.
7. Włodarski B. Rola Konrada Mazowieckiego w stosunkach polsko-ruskich. (Arch. Tw-wa Nauk we Lwowie. Dział. – Lwow, 1936. – Т.19. – Zeszyt 2.
- Chronik Marci. Seria Istor. – Hungaru. 2.
- Codex Diplomat. Mas., ed Kochanowski. – Nr.336.
8. Przewodnik museum kresow w Lubazowie. – Lubazow, 2006. – Т.I.
- Ідзьо Віктор. Зародження та становлення християнства на території Подністров'я та Посяння в III-XIII століттях”. – Івано-Франківськ “Сімік”, 2014.

Наукове видання

Віктор Ідзьо

**Українське міське політичне, торгово-економічне та
культурно-релігійне життя у IX-XIV століттях
на прикладі стародавнього українського міста Любачева**

Видання I, 2019р.

Подано до друку 29.11.19 р.

Підписано до друку 30.11.19 р.

Формат видання 60/ 84 1/16.

Папір офсетний. Умовн.друк.арк.10,25

Зам.56. Тираж 300 екз.

**Львів, «Видавництво Інституту Східної Європи»,
2019р.**

Україна

Міністерство освіти і науки України
Національний науково-дослідний
Інститут українознавства та всесвітньої історії
Кафедра українознавства Інституту Східної Європи

Віктор Ідзьо

**Українське міське політичне, торгово-економічне
та культурно-релігійне життя у IX-XIV століттях
на прикладі стародавнього українського міста Любачева**

Львів, «Видавництво Інституту Східної Європи», 2019р.

